

ALIVINNAN

vinnan ikki gera hesar íløgur. Tí vandi er fyri, at tað koma tíðir, har vinningurin minkar – annaðhvørt tí at söluprísurin á okkara vørum lækkar, ella tí at kostprísurin hjá okkum hækkar, sigur hann.

Í vinnuni verður roknað við, at söluprísurin komandi ár fer at liggja um 42-43 krónur fyri kilo.

– Um kostprísurin hækkar upp á 30 krónur, so merkir tað, at okkara skattaprosent verður 53 prosent. Tað ber als ikki til, tí kappingarneytin hjá okkum í Norra fer at hava eitt skattaprosent upp á 25, so tá ber als ikki til hjá okkum at gera íløgur, og so minkar vinnan burtur í einki, sigur Regin Jacobsen.

Men klárar vinnan ikki at tillaga seg til allar broytingar, sum verða gjørdar frá landsins síðu?

– Jú, sjálvandi tillagar vinnan seg. Men tillagingin av hesum ítøkiligum ætlanum verður, at vit mugu avlýsa íløgur, sigur Regin Jacobsen.

Hann greiðir frá, at tað tekur trý ár at framleiða laks.

– Tí er tillagingartíðin hjá okkum so long. Talan er um ein sera kapitaltunga vinnu. Um kapitalurin so fólir, at hann ikki verður

respekteraður, so vil kapitalurin uttan iva flýggja. Vit hava brúk fyri kapitali upp á oman fyri tvær milliardir krónur, og hann fáa vit illa fatur á við hesi gongdini, sigur Regin Jacobsen.

Stjórin á Bakkafrost vísir á, at kapitalurin verður ikki respekteraður, tá allir pengarnir skulu gjaldast til landskassan. Tá sigur landskassin, at tað er hann, sum skal hava, og at kapitalurin nýtist ikki at fáa nakað. Regin Jacobsen leggur dent á, at kappingarførið hjá okkum við umheimin hevur so ómetaligan týðning.

– Taka vit seinastu árin, hava vit ment okkum rættliga nógv. Síðani 2005 hava tær treytir, sum alivinnan hevur havt, verið betri enn hjá kappingarneytum, um tú til dømis tekur skattaprosent og marknaðaratgongd. Tá hava vit havt betri viðurskipti enn eitt nú Norra.

– Men fyri trimum árum síðani, so hækkaði skatturin í Føroyum – og er broyttur hvørt ár seinastu árin. Partafelagsskatturin hjá alivinnuni fór úr 18 prosentum upp í eini 24-25 prosent. Í dag liggur skattaprosentið um 23-25, alt eftir, hvat laksaprísur-

in er. Við tí modellinum, sum er nú, men tað eru bara tvey ár síðani, at tað varð broytt, og av tí at tað tekur trý ár at framleiða laks, so hava vit ikki sæð fullu negativu ávirkanina av teirri effektini enn, sigur Regin Jacobsen.

Tí heldur hann, at um vit nú hækka skattin aftur og gera kappingarfortreytirnar verri – og enn tá verri enn hjá okkara kappingarneytum – so kemur tann negativa effektin at vera rættilga ógvuslig. Árligar broytingar í skattaskipanum alt eftir broyttum tørvi í landskassanum vísa, at vinnukarmarnir als ikki eru stabilir og tryggir.

Men hava tit ikki samskipt við landsstýrið um hesar broytingarnar og sagt teimum tykkara hugsan?

– Vit vórðu kallað inn á fund dagin fyri, har vit fingu tað at vita, men nøkur hoyring hevur ikki verið, sigur Regin Jacobsen.

Hann heldur, at tað er nokso stórir munur á at siga, at vinnan skal hava kappingarførar treytir, at hækka skattin til tað sama, sum tað er aðrastaðni og so at siga, at landskassin skal hava eitt ávíst krónutal inn,

líka mikið, hvat úrslitið er.

– Ímynda tær, um landið segði, at nú skulu tíðindafólk gjalda tildømis 30 milliónir krónur tilsamans í skatti. So kundu tíðindafólkini risikerað, at tey ongar pengar høvdu, um tey nú ikki tjentu meira enn hesar 30 milliónir krónurnar tilsamans. Og um landsstýrið so hevði svarað, at tað er líka mikið, tit skulu gjalda hasa upphæddina í skatti, so hevði tað neyvan bara farið aftur við borðinum.

Regin Jacobsen sigur, at tað er sera trupult at fyrhalda seg til slíkan hugburð. Kappingarførir karmar hava alt at siga. Og tá er tað ikki bara skatturin. Tí alivinnan í Norra hevur so nógvar aðrar fyrimunir við at liggja nærri marknaðinum, við at hava fleiri veitarar í nærumhvørvinum, við at hava lærdar háskúlar og líkandi viðurskipti.

Føroyar liggja avbyrgdar úti í Atlantshavi. Tí átti føroyska alivinnan ikki at havt verri karmar enn norska alivinnan. Helst betri, heldur stjórin á Bakkafrost.

Kapitalurin rennur sum vatn

Eiríkur Lindenskov

Taka vit Bakkafrost einsamalt, so rindaði felagð 264 milliónir krónur í lønum í 2014 til 900 fólk.

– Tað er eisini ein partur av okkara íkasti til samfelagið. Vit gera íløgur í ár upp á 560 milliónir krónur. Tað fer í kervi (anlegg) av ymsum slag, sum koma at vera íkast til samfelagið tey næstu 30 til 50 árin. Tað er eisini ein partur av tí, sum skal tryggja framtíðar vælferð í Føroyum, at vit hava virki og eitt effektivt apparat, sum skapar framburð og virði í samfelagnum, sigur Regin Jacobsen.

Umleið helmingurin av laksinum, sum verður framleiddur hjá Bakkafrost, verður virðisøktur í Føroyum.

– Bara hesin parturin skapar arbeiðspláss til eini 300 fólk, sigur hann.

Íløgurnar, sum Bakkafrost ger nú og fer at gera í Norðoyggjum komandi tvey árin, eru eisini dømi um eginleikar hjá alivinnuni – at hon býtir seg kring landið

– Soleiðis ger alivinnan íløgur har, sum onnur ikki gera íløgur. Tí alivinnan hevur brúk fyri økjum í útjaðaranum. Minka vit nú kappingarførið hjá vinnuni í Føroyum, so verður galið, tí kapitalurin flytir seg frítt. Hevur hann ikki kappingarmøguleikar í Føroyum, so fer hann aðrastaðni fyri at fáa frægari burturúr. Kapitalurin er sum vatn, hann rennur av sær sjálvum, sigur Regin Jacobsen.

